

POSTANOWIENIE

Dnia 18 października 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Tomczyk

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 18 października 2017 r.
sprawy **Z. F.**
uniewinnionej od czynu z art. 231 § 1 k.k.,
z powodu kasacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego
subsidiarnego
od wyroku Sądu Okręgowego w [...]
z dnia 13 lutego 2017 r., utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w [...]
z dnia 1 czerwca 2016 r.,

p o s t a n o w i ł :

- I. oddalić kasację pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego
subsidiarnego jako oczywiście bezzasadną;**
- II. obciążyć oskarżyciela posiłkowego subsydiarnego J. D.
kosztami sądowymi za postępowanie kasacyjne;**
- III. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. D. D.,
Kancelaria Adwokacka w [...], kwotę 442,80 zł (czterysta
czterdzieści dwa złote i osiemdziesiąt groszy), w tym 23 % VAT,
tytułem wynagrodzenia za sporządzenie i wniesienie kasacji na
rzecz oskarżyciela posiłkowego subsydiarnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w [...] wyrokiem z dnia 1 czerwca 2016 r., uniewinnił **Z. F.** od zarzutu popełnienia przestępstwa z art. 231 § 1 k.k. polegającego na tym, że: w okresie od 11 kwietnia 2012 roku do dnia 11 stycznia 2013 roku w

[...], będąc funkcjonariuszem publicznym, a to Komornikiem Sądowym przy Sądzie Rejonowym w [...], prowadząc postępowanie egzekucyjne o sygnaturze akt KM .../03 przeciwko J.D., nie dopełniła ciążącego na niej obowiązku wynikającego z art. 763 k.p.c., nie zawiadamiając dłużnika J.D. o zakończeniu opisu i oszacowania nieruchomości stanowiącej własność dłużnika, przez co uniemożliwiła mu złożenie skutecznej skargi na czynność komornika podważającej wartość wskazanej w oszacowaniu ceny nieruchomości, skutkiem czego nieruchomość ta została sprzedana w toku ww. postępowania egzekucyjnego po zaniżonej cenie, przez co oskarżona działała na szkodę interesu prywatnego pokrzywdzonego J.D..

Od powyższego orzeczenia zostały złożone apelacje: pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego subsydiarnego oraz osobista oskarżyciela posiłkowego subsydiarnego. Pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego subsydiarnego sformułował zarzut błędu, w ustaleniach faktycznych, mający wpływ na treść orzeczenia, polegający na ustaleniu, iż oskarżona na mocy przepisów Kodeksu Postępowania Cywilnego nie była zobowiązana do zawiadomienia dłużnika J.D. o ponownych czynnościach oraz o ukończeniu opisu i oszacowania, a tym samym nie można jej zarzucić niedopełnienia obowiązków, podczas gdy właściwa analiza stanu prawnego, w tym zwłaszcza art. 950 k.p.c. prowadzi do wniosku, iż oskarżona taki obowiązek posiadała; wnosząc o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Natomiast oskarżyciel posiłkowy subsydiarny, wnosząc jak jego pełnomocnik, zarzucił Sądowi a quo (oczywiście przez pryzmat zaskarżonego orzeczenia), że:

„- nie przeprowadził dowodu z opinii biegłego rzeczoznawcy majątkowego, mającego istotne znaczenie do ustalenia odpowiedzialności karnej oskarżonej;

- nie rozpoznał sprawy pod kątem zmiany zarzutu z art. 231 § 1 k.k. na art. 231 § 2 k.k., w sytuacji gdy w toku sprawy ujawniono dowody wskazujące na osiągnięcie przez oskarżoną udokumentowanej korzyści majątkowej w kwocie 7.931,25 zł;

- błędnie zinterpretował art. 950 k.p.c., pomijając art. 763 k.p.c., bezpodstawnie odciążając oskarżoną od obowiązku poinformowania

pokrzywdzonego o dokonaniu nowego opisu i oszacowania nieruchomości w M., podczas gdy taki obowiązek miała zgodnie z ww. przepisami k.p.c. Taki obowiązek oskarżona miała również po nowelizacji przepisu art. 950 k.p.c., który to wszedł w życie 25 dni po opisie w dniu 11 kwietnia 2012 r., który to wszedł w życie w dniu 3 maja 2012 r.;

- nie rozpoznał wniosków oskarżyciela subsydiarnego o ukaranie oskarżonej wobec czterokrotnego jej nie stawiania się na rozprawę, którym to wykroczeniem działała na przewlekłość postępowania, generując dodatkowe koszty procesu i wydatki ponoszone przez oskarżyciela subsydiarnego”.

Sąd Okręgowy w [...], wyrokiem z dnia 13 lutego 2017 r., utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Wyrok Sądu Okręgowego zaskarżył kasacją pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego subsydiarnego, w której zarzucił:

„1. obrazę przepisów prawa materialnego tj. art. 231 § 1 k.k. w zw. z art. 763 k.p.c. oraz art. 945 k.p.c. przez błędną jego wykładnię, co przejawiało się w przyjęciu, że oskarżona nie miała ustawowego obowiązku zawiadomienia oskarżyciela subsydiarnego J.D. o zakończeniu czynności opisu i oszacowania nieruchomości w dniu 11 kwietnia 2012 r., podczas, gdy z uwagi na to, że czynności opisu i oszacowania nieruchomości nie zostały ukończone w terminie podanym w zawiadomieniu tj. w dniu 1 lutego 2012 r., lecz 11 kwietnia 2012 r., a więc w terminie, o którym oskarżyciel subsydiarny nie został zawiadomiony, ani w którym nie uczestniczył, wobec braku w tej dacie szczególnej regulacji tj. obowiązującego od 3 maja 2012 roku przepisu art. 945 § 4 k.p.c. na oskarżonej ciążył ustawowy obowiązek, wynikający z ogólnej normy przepisu art. 763 k.p.c. zawiadomienia oskarżyciela subsydiarnego o zakończeniu opisu i oszacowania nieruchomości w dniu 11 kwietnia 2012 r., którego obowiązku oskarżona nie dopełniła, przez co uniemożliwiła mu złożenie skutecznej skargi na w/w czynności komornika,

2. rażące naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na treść wyroku, a to art. 433 § 1 i 2 k.p.k. , art. 457 § 3 k.p.k. art. 458 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k. i art. 193 § 1 k.p.k. przez przeprowadzenie postępowania odwoławczego w sposób niewypełniający zakresu zaskarżenia i nienależyte

rozważenie zarzutu apelacyjnego nie przeprowadzenia (oddalenia) przez Sąd I instancji wniosku oskarżyciela subsydiarnego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego rzeczoznawcy majątkowego, a tym samym zaaprobowanie sposobu procedowania w tym zakresie przez Sąd I instancji, podczas, gdy z uwagi na opis zarzucanego oskarżonej czynu i jego ramy (m.in. zbycie nieruchomości dłużnika po zaniżonej cenie) oraz znamiona strony przedmiotowej zarzucanego oskarżonej czynu, w sprawie koniecznym było ustalenie, czy nieruchomość oskarżyciela subsydiarnego (dłużnika) została oszacowana i sprzedana w ramach prowadzonej przez oskarżoną egzekucji po zaniżonej cenie, co wymagało zasięgnięcia wiadomości specjalnych, choćby i w celu dokonania weryfikacji sporządzonego w toku egzekucji na zlecenie oskarżonej operatu przez biegłą E. S., który przecież jest kwestionowany przez oskarżyciela subsydiarnego i w ramach przedmiotowego postępowania nie ma waloru wiążącego”.

Podnosząc powyższe zarzuty autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji.

W odpowiedziach na kasację Prokurator Rejonowy w [...] oraz obrońca Z. F. zgodnie wnieśli o oddalenie tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia jako oczywiście bezzasadnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

W pierwszej kolejności należy odnieść się do sformułowanego jako drugi zarzutu rażącego naruszenia przepisów postępowania, mającego istotny wpływ na treść orzeczenia, ponieważ zarzut ten zmierzający do zakwestionowania prawidłowości przeprowadzonych w niniejszej sprawie ustaleń faktycznych, należy uznać za najdalej idący i wymagający rozstrzygnięcia przed przystąpieniem do analizy zarzutu dotyczącego – formalnie - naruszenia prawa materialnego. Analizując ten zarzut należy wskazać, że autor kasacji, w istocie, zarzuca Sądowi Odwoławczemu nienależyte ustosunkowanie się do zarzutu apelacyjnego oskarżyciela posiłkowego subsydiarnego związanego z oddaleniem przez Sąd pierwszej instancji wniosku dowodowego o zasięgnięcie opinii biegłego rzeczoznawcy majątkowego na okoliczność wartości nieruchomości należącej do oskarżyciela i niedopuszczenie z urzędu dowodu z opinii biegłego rzeczoznawcy

majątkowego na okoliczność ustalenia czy nieruchomości w toku postępowania egzekucyjnego została sprzedana przez oskarżoną po zaniżonej cenie, a także na okoliczność weryfikacji operatu sporządzonego przez biegłą E. S. Według pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego subsydiarnego takie postąpienie Sądu drugiej instancji naruszyło w sposób rażący przepisy art. 433 § 1 i 2 k.p.k., art. 457 § 3 k.p.k., art. 458 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k. i art. 193 § 1 k.p.k. Zarzut ten i jego uzasadnienie, poza formalnym przywołaniem przepisów art. 433 § 1 i 2 oraz art. 457 § 3 k.p.k. mających wskazywać na uchybienia Sądu odwoławczego, w istocie jest powtórzeniem zarzutu apelacyjnego zawartego w osobistej apelacji oskarżyciela posiłkowego subsydiarnego oraz jego motywach i w żadnej mierze nie odnosi się do rozumowania przedstawionego przez Sąd ad quem w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia. Argumentacji tam zawartej nie ma powodów przytaczać, byłoby to bowiem wdawanie się w polemikę natury trzecioinstancyjnej, co przeczy istocie postępowania kasacyjnego. Natomiast wobec braku odniesienia się do ewentualnych, rzeczywistych uchybień Sądu odwoławczego, zarzut ten należało potraktować jako oczywiście bezzasadny. Jedynie na marginesie należy podkreślić, że Sąd Okręgowy w [...] bardzo rzetelnie rozpoznał sprawę przez pryzmat zarzutów apelacji i nie można w jego postępowaniu dopatrywać się jakichkolwiek uchybień. Natomiast to, że nie spełnił oczekiwań skarżących nie może być podstawą wzruszenia prawomocnego wyroku.

Przedstawiona ocena zarzutu naruszenia przepisów postępowania daje podstawy do wnioskowania, że ustalenia faktyczne dokonane w rozpoznawanej sprawie są prawidłowe. Dopiero bowiem tego rodzaju konstatacja pozwala na ocenę zasadności zarzutu obrazy prawa materialnego. Okazuje się jednak, że przesądzenie o bezzasadności zarzutu naruszenia przez Sąd Okręgowy w [...] przepisów postępowania nie prowadzi w sposób jednoznaczny do przyjęcia ustaleń faktycznych za prawidłowe, ponieważ skarżący formułując zarzut obrazy prawa materialnego – art. 231 § 1 k.k. oparł go o zakwestionowanie ustaleń dotyczących prawnego obowiązku istniejącego po stronie oskarżonej, którego niezrealizowanie daje podstawę do przypisania jej zawinienia. Analizując uzasadnienie zaskarżonego orzeczenia dojść można do niebudzącego wątpliwości wniosku, że Sąd odwoławczy dokonał wykładni przepisów Kodeksu postępowania cywilnego i w

oparciu o nią ustalił, że oskarżona nie miała obowiązku zawiadomiania oskarżyciela posiłkowego subsydiarnego o zakończeniu opisu i oszacowania. Co więcej, dokonując takiej wykładni, a w ślad za nią ustalenia o braku obowiązku, Sąd ad quem posiłkował się stanowiskiem zawartym w uzasadnieniu wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 22 stycznia 2013 r. (sygn. akt SK 18/11).

W zaistniałej sytuacji prawidłowe ustalenia dokonane w rozpoznawanej sprawie, a sprowadzające się do wykazania, że w postępowaniu oskarżonej nie można dopatrzyć się niedopełnienia obowiązków nie może być skutecznie wzruszone w postępowaniu kasacyjnym, w formie proponowanej przez skarżącego, który przecież instrumentalnie, na użytek postępowania kasacyjnego, tożsamy zarzut apelacyjny błędu w ustaleniach faktycznych nazwał obrazą prawa materialnego.

Tak więc i zarzut formalnie tylko wskazujący na naruszenie prawa materialnego, a faktycznie kwestionujący dokonane w sprawie ustalenia faktyczne musiał być uznany za oczywiście bezzasadny.

Z przytoczonych powodów Sąd Najwyższy oddalił kasację na posiedzeniu, w trybie art. 535 § 3 k.p.k. – jako oczywiście bezzasadną.

Na marginesie zaś, nie można nie dostrzec wyrażonego w odpowiedzi na kasację nieco polemicznego, ale bardzo obszernego, wnikliwego i w zdecydowanej większości przekonującego stanowiska Prokuratora Rejonowego w [...], którego argumentacja powinna stać lekturą „uzupełniającą” dla oskarżyciela posiłkowego subsydiarnego i jego pełnomocnika. Równie wartościowe (poza omyłkowym wskazaniem daty zawiadomienia oskarżyciela posiłkowego subsydiarnego o terminie licytacji – s. 4) wydają się być uwagi obrońcy Z.F. zawarte w jego odpowiedzi na kasację.